

Lysakervassdragets Venner

FØDNYTT – 31

Croqui

I forrige nummeret av Fodnytt omtalte vi croquiene som ligger i Nasjonalbibliotekets kartsamling. Den ene over *Elven fra Bogstad til Lysager* er viktig dokumentasjon av virksomheten langs Lysakerelva i perioden rundt 1800. På det digitaliserte kartet viste det seg imidlertid at håndskriften ikke lot seg tyde.

Dermed ble det avtalt å besiktige kartet på NBs spesiallesesal. Og for en opplevelse! De skarpe detaljene spratt opp av det tykke tegnepapiret som den tids krigsskolekadett hadde laget sin meterlange skisse på. I rødt, blått og grønt samt svartblekk, var bruer, møller, demninger og bygninger samt terrenget langs elva tegnet i levende detaljer. Og skriften var både pen og lett å tyde. Dessverre ble kartet verken datert eller signert, men likevel gir det verdifulle opplysninger om aktiviteten langs elva i det første tiåret av det 19. århundret. Blant annet bekrefter det at det som i dag er skiltet som Jar mølle, faktisk er øvre Jar sag.

Croquiene som ble reddet fra Palébrannen i 1943, skal stilles ut på nyåret. Utstillingen blir vel verdt et besøk.

Dette utsnitt er fra kart 3555 i Nasjonalbibliotekets kartsamling: *Croqui over Elven fra Bogstad til Lysager*. Det viser to bruer ved Røa, en over Grinifossen (dagens Grinidemning?) og en ved en demning omtrent ved dagens Grinibru. Den siste betjener teglverket vist med våningshuset som står den dag i dag, og teglovnene på Bærumsiden. På Røa siden er det en mølle rett nedenfor Grinifossen.

Saker på andre sider:

Fossum - naturrasering i emning?

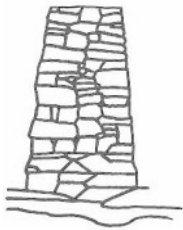
Dugnad

Årsmøte 2014

Samarbeid i Oslo

Barn i naturen

Bærum Natur og Friluftsråd

Fossumutbygging - en naturrasering i emning?

18. november holdt Bærum kommune et seminar for å offentliggjøre opplysninger som har kommet inn gjennom planprosessen for utbygging av sagbrukstomten på Fossum. Det ble faglige presentasjoner fra geotekniker, landskapsanalytiker, veivesenet, kommunens ansvarlige for kulturminner og for samfunnsanalyse, og fra initiativtakerens arkitekter.

Det første som kom frem var at prosjektet er tenkt utvidet fra 1650 til 2000 boliger. Begrunnelsen kommer fra det som Løvenskiold-Vækerø betegner som et godt samarbeid med Ruter AS: Skal det være et *fullverdig* kollektivtilbud på Fossum må det være et tilstrekkelig passasjergrunnlag. *Fullverdig* er definert som en matebuss som bringer og henter til og fra hver trikkeavgang på Eiksmarka. Argumentet ble svekket da det senere ble klart at utbyggingen på Fossum er berammet til bare 150-200 boliger per år i 12 år fra 2017. Hvis 1650 nye boliger ikke er nok for å få 8 busser i timen, mot 2 i dag, viser enkel beregning at det må bygges ca. 750 boliger før det lønner seg for Ruter å sette opp en kvarters rute. Da vil det gå det ca. 5 år før nye innflyttede familier kan greie seg uten to biler. Et bilbasert samfunn vil etablere seg. Dette er bekreftet av vei- og trafikketatens anslag om en mangedobling av morgentrafikken nedover Fossumveien og behov for en massiv omlegging av krysset med Griniveien.

Det haster med å få omfanget av dette prosjektet tilbake til et rimelig nivå. Arealet som de ekstra 350 boliger skal beslaglegge først har den mest sårbare natur på området med stor risiko for ødeleggelse av den eneste uberørte bekken på Fossum. Arealet ligger nemlig på høyden nordvest for sagbrukstomten, en lavarygg som drenerer ut i bekken, og landskapsanalysen som ble presentert fremhevet området spesielle karakter.

For å få til 350 boliger på denne 50-dekar store tomten må det bygges på inntil 6 etasjer og tilhørende utgraving til garasjeanlegg. I lavaryggen betyr dette oppsprekking av fjell og senking av grunnvann (som i dag bare ligger en halv meter nede i bakken) med uttørking av pytter og mindre tilsig til bekken som konsekvens.

Det er klart at en maksimal utbygging på Fossum utover selve sagbrukstomten blir et naturinngrep som går sterkt utover vassdraget vårt. Det var nok ikke dette Bærumspolitikere ønsket da de godtok arealplanen.

Dugnad

I januar leverte LvV inn en søknad om noen beskjedne midler til to prosjekter som styret ønsket å gjennomføre i 2013. Søknadene ble utarbeidet som følge av en annonse fra Oslos Bymiljøetat i desember 2012.

Det ene tiltaket var kurset *Kjenn din elv* som ble holdt i april og mai, hvor penger skulle gå til kursmateriell. Det andre tiltaket var en dugnadsinnsats for å gjøre noe med dreneringen langs turveiene og stiene for å hindre at det dannes store isflater om vinteren, og gjørmestrekninger om sommeren. Pengene var tiltenkt leien for en liten gravemaskin over en helg.

Bortsett fra en kvittering mottatt i februar kom det ingen tilbakemelding før 10. oktober. Oslo Elveforum hadde fått et beløp på kr 30.000,- fra etaten uten beskjed. Det gikk flere uker før det ble klart at to elvegrupper hadde søkt om tilsammen kr 42.000,- og etaten hadde slått disse sammen og innvilget ca 70% av det omsøkte beløpet.

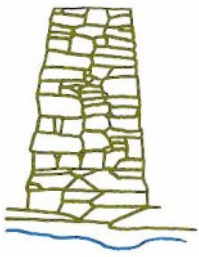
November er ingen god måned for dugnadsarbeid. Pengene er derfor satt av til en uke i mai 2014, når det blir annonsert en helgedugnad hvor medlemmer bes bruke et par timer til dette nyttige prosjektet. I vinter må vi dessverre slite med isen som før.

Årsmøte 2014

19.mars

Styret har sendt invitasjoner til rådhusene i Oslo og Bærum med ønske om at begge kommuner kommer til LvVs årsmøte for å fortelle om sine fremtidsplaner for Lysakerelva. Neste år er det ni år siden planarbeidet for en kommunedelplan for Lysakervassdraget ble startet. To ganger har et planforslag vært ute til høring, men det har ikke vært bevegelse i saken siden september da Fylkesmannen kommenterte de siste endringene.

LvV har kritisert kommunene for å ha en "vent og se" holdning. Flere uttalelser fra Oslo kommunes politikere indikerer at om det skulle komme et utbyggingsforslag fra en kjent utbygger, så vil Lysaker- og Sørkedalselvas kantsoner fort bli erklært som uinteressante som naturområder. Fylkesmannen lovet å fremme et forslag om vern av enkelte strekninger langs elvene innen årsslutt. På dette og andre spørsmål håper vi at rådhusene kan gi oss svar.

Lysakervassdragets Venner

Samarbeid i Oslo

25. oktober ble en merkedag for samarbeid om forvaltning langs Oslosiden av Lysakerelva. Den meget populære turveistrekning mellom Voksen og Lysejordet er utsatt for mange belastninger. Det har Bymiljøetatens nye forvaltningsansvarlig for parker og friområdene i Oslo vest, Marie Fall, forstått. Gledelig var det at hun tok kontakt med LvV med forespørsel om å ta en befaring sammen.

Den to timer lange vandringen avslørte mange utfordringer for den kommunale forvaltning; referatet inneholder 18 punkter til oppfølging. En gjenganger er forsøpling med hage og byggavfall. I ett område, ved sør-enden av Røa idrettsbanen, er tiltak igangsatt for å fjerne mange års hageavfall. Vi møtte en dame som trillet sin trillebår rett forbi det nye forbudsskiltet mot hageavfall i naturen, noe som viser hvor langt igjen det er for å få allmenn forståelse for elvas kantsone som et verdifullt naturområde.

Det positive er at kommunen ser det som sitt ansvar å snu holdninger gjennom kontakt med de største bo-rettsslag og velforeninger.

Et spennende tiltak er at etaten vil undersøke muligheten for å få storfe til å beite på Lysejordet til sommeren.

Når det gjelder kulturminnene, har LvV et oppmålingsprosjekt som vil være et nyttig første steg i å dokumentere deres historiske verdi.

Barn i naturen

På et kveldsmøte nylig om å ha barnehagebarn ute i naturen, ble det stilt spørsmål om krav til skolelærere som tar klasser ut i det fri. Dessverre finnes det ingen krav til læring på slike utflukter. Veldig få lærere er utdannet i det å sikre at barn får pedagogisk utbytte fra klassetimer holdt i naturen. Beviset for lite respekt for naturen er de brukne grener og ødelagte trær som ofte ligger igjen.

Bærum Natur- og Friluftsråd

Dette er paraplyorganisasjonen for en rekke frivillige grupperinger som har sitt engasjement i Bærum. *Primus motor* er Rigmor Arnkværn som bruker sine erfaringer fra mange år i offentlig forvaltning til å bygge et nyttig kontaktledd til kommuneforvaltningen i Bærum. LvV ba henne ta opp den vanlige misoppfatning at når en bygge- eller annen tillatelse er gitt av planavdeling i kommunen, så er det bare å sette i gang. Faktum er at kommunen kun har ansvar for å se til at plan- og bygningsloven er overholdt. Ansvar etter naturmangfold- og vannressurslovene ligger i først instans hos hhv Fylkesmannen og NVE. Gjentatte ganger har inngrep i kantsonen blitt foretatt uten søknad til disse. Kommunen innrømmer mangel på kunnskap på dette feltet.

BLI MEDLEM!: Besøk lvv.no på nettet og følg lenken *Meld deg inn*